

ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Սույնով հաստատում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն՝ «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Թողարկող) 2018թ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում են «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի իրական պատկերը, իսկ կառավարման մարմինների 2018թ. տարեկան զեկույցը ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում է Թողարկողի ընդհանուր վիճակը, բիզնեսի արդյունքները և զարգացումը ու ներառում է այն հիմնական ռիսկերի նկարագիրը, որոնց հետ առնչվում է «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն:

Հակոբ Անդրեասյան

(անուն, ազգանուն)

Գլխավոր
գործադիր տնօրենի

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

25.04.2019թ.
(ամսաթիվ)

Ստյոպա Զաքինյան

(անուն, ազգանուն)

Ֆինանսական գծով
գլխավոր գործադիր
տնօրենի տեղակալ

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

25.04.2019թ.
(ամսաթիվ)

Արմեն Հակոբյան

(անուն, ազգանուն)

Գլխավոր հաշվապահ

(պաշտոն)

(ստորագրություն)

25.04.2019թ.
(ամսաթիվ)

**«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ»
փակ բաժնետիրական ընկերություն**

**ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2018 ԹՎԱԿԱՆ**

ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ ՓԲԸ-ի 2018թ.-ի տարեկան հաշվետվություն

Հաշվեկշռային հիմնական ցուցանիշներ

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) ակտիվները կազմել են 349.5 մլրդ ՀՀ դրամ՝ տարվա ընթացքում աճելով 12.4%-ով (կամ 38.6 մլրդ դրամով):

Բանկի ակտիվների գերակշիռ մասը բաժին է ընկնում հաճախորդներին տրամադրված վարկերին՝ 31.12.18թ.-ի վերջի դրությամբ կազմելով ակտիվների 58.9%-ը: Բանկի վարկային պորտֆելը տարվա ընթացքում աճել է 22.3 մլրդ ՀՀ դրամով (կամ 10.8%-ով)՝ 31.12.18թ կազմելով 228.9 մլրդ ՀՀ դրամ: Տարվա ընթացքում Բանկը էականորեն ավելացրել է ՀՀ դրամով վարկերի տեսակարար կշիռը ընդհանուր պորտֆելում: Այսպես, հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Բանկի կողմից ՀՀ դրամով տրամադրված վարկերի կշիռը ընդհանուր պորտֆելում կազմել է 72%:

Բանկի դրամական միջոցները (կանխիկ դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում և այլ թղթակից բանկերում) 31.12.18թ.-ի դրությամբ կազմել են 72.3 մլրդ ՀՀ դրամ, որը կազմում է Բանկի ընդհանուր ակտիվների 20.7%-ը:

Բանկի ներդրումները պարտատոմսերում կազմել են 27 մլրդ ՀՀ դրամ՝ տարեսկզբի 20.7 մլրդ դրամի փոխարեն: 31.12.18թ.-ի դրությամբ նշված պորտֆելի 84%-ը կազմել են արտարժույթային պարտատոմսերը:

Ակտիվների աճին զուգընթաց տարվա ընթացքում 14%-ով աճել են նաև Բանկի պարտավորությունները՝ 31.12.18թ.-ին կազմելով 285.8 մլրդ ՀՀ դրամ:

2018թ.-ի ընթացքում էականորեն աճել են հաճախորդների ցպահանջ և ժամկետային ավանդները: Այսպես, 31.12.18թ.-ի դրությամբ նշված պորտֆելը կազմել է 201.8 մլրդ ՀՀ դրամ՝ տարվա ընթացքում աճելով՝ 21.1%-ով: Ընդ որում Բանկը տարվա ընթացքում 35%-ով աճեցրել է հաճախորդների տեղական արժույթով ցպահանջ և ժամկետային ավանդների պորտֆելը՝ նշված պորտֆելի կշիռը ընդհանուր ավանդային պորտֆելում հասցնելով գրեթե 50%-ի: Ինչ վերաբերում է ավանդների կառուցվածքին ըստ ժամկետայնության՝ ժամկետային ավանդները կազմել են ավանդային պորտֆելի 77%-ը, իսկ ցպահանջ ավանդները՝ 23%-ը:

Միաժամանակ ՀՀ Կենտրոնական բանկի և Կառավարության, բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունները 31.12.18թ.-ին կազմել են 72.1 մլրդ ՀՀ դրամ՝ գրեթե կրկնելով տարեսկզբի ցուցանիշը:

Հաճախորդների խնայողությունների կուտակման այլընտրանքային պրոդուկտ առաջարկելու, ինչպես նաև ՀՀ-ում կապիտալի շուկայի զարգացմանն իր մասնակցությունն ունենալու նպատակով՝ Բանկը 2017թ.-ից սկսել է թողարկել անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր: 31.12.18թ.-ի դրությամբ Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի պարտֆելը կազմել է 5.5 մլրդ դրամ, որից 1.7 մլրդ ՀՀ դրամը եղել է տեղական արժույթով:

31.12.18թ.-ի դրությամբ Բանկի կապիտալը կազմել է 63.7 մլրդ ՀՀ դրամ՝ տարվա ընթացքում աճելով 3.4 մլրդ ՀՀ դրամով: Կապիտալի աճը պայմանավորված է եղել տարվա ընթացքում ձևավորված շահույթով: Նշենք, որ

2018թ.-ին Բանկը վճարեց բաժնետերերին 3.75 մլրդ ՀՀ դրամ գումարի շահութաբաժին:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական ցուցանիշներ

Բանկի զուտ տոկոսային եկամուտները դիտարկվող տարվա համար կազմել են 17.8 մլրդ ՀՀ դրամ:

Բանկը տարվա ընթացքում մշտապես ունեցել է իրացվելության ավելցուկ, որը հիմնականում ներդրել է կարճաժամկետ գործիքների մեջ: 2018թ.-ի ընթացքում ներդրումային գործառնություններից տոկոսային եկամուտը կազմել է 1.8 մլրդ ՀՀ դրամ:

Միաժամանակ, ստացված զուտ կոմիսիոն վճարները կազմել են 2.4 մլրդ ՀՀ դրամ՝ կրկնելով նախորդ տարվա ցուցանիշը:

Բանկը տարվա ընթացքում աճեցրել է առևտրային գործառնություններից ստացված եկամուտները՝ հասցնելով այն 1.9 մլրդ ՀՀ դրամի:

Արդյունքում Բանկի գործառնական եկամուտները տարվա ընթացքում աճել են 0.97 մլրդ ՀՀ դրամով (4%-ով)՝ կազմելով 25.3 մլրդ ՀՀ դրամ:

Ընդհանուր վարչական և այլ գործառնական ծախսերը տարվա ընթացքում աճել են 15.9%-ով՝ կազմելով 17.0 մլրդ ՀՀ դրամ: Բանկը տարվա ընթացքում ավելացրել է նաև աշխատակիցների քանակը՝ տարեվերջի դրությամբ հասցնելով այն 1553-ի:

Բանկի զուտ մասհանումները 2018թ.-ին կազմել են 0.3 մլրդ ՀՀ դրամ: Նշենք, որ նախորդ տարվա համադրելի ժամանակահատվածում զուտ մասհանումները

կազմել են 2.5 մլրդ ՀՀ դրամ: 31.12.18թ.-ի դրությամբ 3-րդ խմբի վարկերը կազմել են բանկի վարկային պորտֆելի 4.7%:

Արդյունքում, 2018թ.-ին Բանկն ունեցել է 6,2 մլրդ ՀՀ դրամի զուտ շահույթ: Բանկի ակտիվների շահութաբերությունը 2018թ.-ի տվյալներով կազմել է 1.9%, իսկ կապիտալի շահութաբերությունը՝ 10.1%:

Մրցակցային դիրքի վերլուծություն

2018թ.-ի վերջի դրությամբ ՀՀ-ում գործել են 17 առևտրային բանկեր: Դրանք ունենին 542 մասնաճյուղ, իսկ աշխատակիցների ընդհանուր թիվը կազմել է 11572 մարդ:

Ինչ վերաբերում է Բանկային համակարգի զարգացումներին, 2018թ.-ի ընթացքում բանկային համակարգը շարունակել է հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների գծով իր դրական դինամիկան՝ տարվա ընթացքում արձանագրելով ակտիվների 14.7%, վարկային պորտֆելի 15.5%, հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների 11.2% և կապիտալի 11.1% աճ: Նույն ժամանակահատվածում, Բանկի ակտիվները, վարկային ներդրումները, հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները և կապիտալը աճել են համապատասխանաբար 12.4%-ով, 10.8%-ով, 21.2%-ով և 5.6%-ով: Այս տարի Բանկը հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների գծով պահպանել է շուկայում իր մասնաբաժինը: Տարեվերջի դրությամբ ակտիվների և վարկերի գծով Բանկի մասնաբաժինը համապատասխանաբար կազմել է 7.1% և 7.2%, իսկ ավանդների գծով՝ 6.8%

Ստորև ներկայացված են Բանկի հիմնական մրցակցային առավելությունները:

- Տոկոսային և ոչ տոկոսային բարձր եկամուտների գեներացման կարողություններ (արտահայտված տոկոսային մարժայով, ինչպես նաև գործառնական եկամուտներ/ակտիվներ հարաբերակցությամբ):

Բանկի տոկոսային մարժան հաշվետու տարվա տվյալներով կազմել է 5.4%՝ գերազանցելով մրցակից բանկերի միջին ցուցանիշը 1.3 տոկոսային կետով, ընդ

որում լինելով գրեթե երկու անգամ ավելի ակտիվներով խոշոր 3 բանկերի միջին ցուցանիշից: 2018թ.-ի համար գործառնական եկամուտներ/ակտիվներ հարաբերակցությունը կազմել է 7.3%՝ կրկին արձանագրելով գրեթե կրկնակի ավելի բարձր մակարդակ, քան ակտիվներով խոշոր 3 բանկերի միջին ցուցանիշն է:

- Վարկային և ավանդային պորտֆելների առավել ցածր դոլարիզացիա: Չնայած նրան, որ Հայաստանում դոլարայնացման մակարդակը 2018թ.-ի ընթացքում նվազել է, սակայն այն շարունակում է մնալ բարձր: Այսպես, 2018թ.-ի ընթացքում ռեզիդենտների արտարժույթային վարկերի և ռեզիդենտների ընդհանուր վարկերի հարաբերակցությունը նվազել է 7.3 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 54.1%, իսկ ռեզիդենտների արտարժույթային ավանդների և ռեզիդենտների ընդհանուր ավանդների հարաբերակցությունը նվազել է 3.5 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 51.8%: Տարեվերջի դրությամբ, Բանկի կողմից արտարժույթով տրամադրված վարկերի կշիռը կազմել է ընդհանուր վարկային պորտֆելի 28.3%, իսկ արտարժույթային ավանդային պորտֆելի կշիռը՝ ընդհանուր ավանդային պորտֆելի 52%-ը:

- Կապիտալիզացիայի բարձր մակարդակ:

31.12.18թ.-ի դրությամբ բանկը կապիտալի մեծությամբ զբաղեցրել է 3-րդ տեղը, սակայն կապիտալի համարժեքության ցուցանիշով բանկը գերազանցել է իր գրեթե բոլոր հիմնական մրցակիցներին՝ տարեվերջին արձանագրելով 16.3% կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ:

Վարկանիշ

2018 թվականի մայիսին, հեղինակավոր Ֆիթչ վարկանիշային գործակալությունը (Fitch Ratings) վերահաստատել է Բանկին շնորհված «Երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի» B+ վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով (long-term Issuer Default Rating IDR): Համաձայն գործակալության կողմից հրապարակված զեկույցի՝ Բանկն արժանացել է նման գնահատականի հաշվի առնելով ներքին ֆինանսական կենսունակությունը, Բանկի բացարձակ առաջատար դիրքը գյուղատնտեսության ֆինանսավորման ոլորտում, ենթակառուցվածքային հագեցվածությունը, այդ թվում՝ մասնաճյուղերի առկայությունը հանրապետության բոլոր մարզերում, ինչպես նաև իրացվելիության բարձր մակարդակը: Fitch-ի կողմից հրապարակված հաշվետվությունում նաև նշվում է, որ վերջին տարիների բարդ մակրոտնտեսական պայմաններում Բանկը կենտրոնացել է ակտիվների որակի բարձրացման վրա: Այս ամենն իր հերթին նպաստել և ապագայում էլ նպաստելու է ակտիվների ռիսկայնության նվազմանը և շահութաբերության աճին:

Fitch Ratings գործակալության կողմից ստացված վարկանիշային գնահատականը հնարավոր ամենաբարձրն է ՀՀ-ում գործունեություն ծավալող ընկերությունների համար, և այն վերահաստատում է Բանկի առաջատար դիրքը և թափանցիկ ֆինանսական կառույց լինելու փաստը:

Հետագա զարգացման նկարագիր

Առաջիկա տարիներին Բանկի ծառայությունները կթիրախավորվեն հաճախորդների երեք հիմնական սեգմենտների (Գյուղատնտեսական, Մանրածախ, ՓՄՁ և կորպորատիվ) վրա: Ակտիվների աճը կզուգակցի վարկային պորտֆելի շարունական աճով: Ունենալով ավելցուկային ռեսուրսների զգալի պաշար՝ Բանկը շարունակելու է ակտիվ վարկավումը: Մասնակցելով ՀՀ կառավարության՝ գյուղատնտեսությանը աջակցման ծրագրերին, Բանկը կտրամադրի գյուղատնտեսական վարկեր հիմնականում ՀՀ մարզերում՝ միջին և խոշոր գյուղացիական տնտեսություններին, գյուղատնտեսական մթերքների արտադրությամբ և վերամշակմամբ զբաղվող կազմակերպություններին, ինչպես նաև Բանկը իր սեփական միջոցներով կշարունակի վարկավորել ինչպես մանր, այնպես էլ միջին և խոշոր գյուղացիական տնտեսություններին: Առևտրային վարկերը կտրամադրվեն հիմնականում արտադրության, առևտրի և ծառայությունների ոլորտների իրավաբանական անձանց և ձեռնարկատերերին: Բանկը նախատեսում է ավելացնել սպառողական վարկերի կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում:

Բանկի գործունեության կարևորագույն ուղղություններից է նաև հիմնական ավանդների կայուն բազայի ընդլայնումը: Բանկը կշարունակի ավելացնել ցպահանջ և ժամկետային ավանդները ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից: Նպատակ ունենալով զարգացնել կապիտալի շուկան ՀՀ-ում՝ Բանկը իրականացնում է ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով պարտատոմսերի թողարկում, որը առաջիկա տարիներին կրելու է շարունակական բնույթ:

Միջազգային հեղինակավոր կազմակերպությունների հետազոտությունների արդյունքները հանգում են այն եզրակացությանը, որ առաջիկա տարիների

ընթացքում նորագույն տեխնոլոգիաների արագ զարգացումը, դեմոգրաֆիկ փոփոխությունները, հաճախորդների նոր տեսակի պահանջմունքների ձևավորումը և կարգավորող մարմինների վերահսկողական պահանջների խստացումը բանկային համակարգը կենթարկի լուրջ փոփոխությունների:

Վերոնշյալ գործոնները էական ազդեցություն կունենան նաև հայաստանյան բանկային շուկայի վրա: Սույն գործոններով պայմանավորված՝ մարտահրավերներին դիմակայելու և դրանց շնորհիվ մրցակցային առավելություն ստանալու համար Բանկի կողմից նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ փոփոխությունները՝

- Սպասարկման ցանցի օպտիմալացում՝ հեռահար սպասարկման հնարավորությունների ընդլայնման նպատակով: Սպասարկման ցանցի օպտիմալացումը պայմանավորված կլինի մասնաճյուղային, բանկոմատային ցանցի և հատկապես ինքնասպասարկման ուղիների վերազինմամբ և զարգացմամբ՝ հաճախորդներին առաջարկվող բանկային ծառայություններից օգտվելու հասանելիության և հարմարավետության բարձրացման նպատակով: Նշված փոփոխությունները միտված կլինեն համապատասխանելու շուկայի դեմոգրաֆիկ և հաճախորդների վարքագծային փոփոխություններով պայմանավորված պահանջներին:
- Ավելի հաճախորդակենտրոն բիզնես մոդելի ձևավորում, որը ենթադրում է հաճախորդների հետ հաղորդակցման գործընթացի բարելավում, ինչպես նաև ֆինանսաբանկային շուկայի ծառայությունների և սպասարկման նկատմամբ հաճախորդների կարիքների ավելի խորը ուսումնասիրություն և այդ կարիքներին բավարարող թիրախային լուծումների առաջարկում: Այս փոփոխությունների արդյունքում ակնկալվում է ստանալ հաճախորդների կողմից բարձրացված խնդիրներին ավելի արագ արձագանքում, հետադարձ կապի ուժեղացում և հաճախորդների փորձի բարելավում:

- Բիզնես և գործառնական մոդելի պարզեցումը հաջորդ կարևոր քայլերից մեկն է, որը ընկերությունը դարձնելով ավելի ճկուն, հնարավորություն կտա արագ արձագանքել ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին շուկայի փոփոխություններին և մարտահրավերներին, ինչն իր հերթին կտա հնարավորություն բավարարել հաճախորդների/շուկայի պահանջներն ու ապահովել մրցակցային առավելություն:
- Նորարական լուծումների կիրառում և դրանց զարգացմանը նպաստող հնարավորությունների/միջավայրի ապահովում, որը տալիս է բազում հնարավորություններ սպասարկման որակի և արագության լավացման, ամենուր-ամենժամ հասանելիության ապահովման, ինչպես նաև շուկայում ավելացող տեխնոլոգիական՝ ոչ տրադիցիոն ֆինանսաբանկային գործունեություն իրականացնող, մրցակիցների հետ պայքարելու առումով: Ավելին, տարատեսակ նորարական լուծումները հնարավորություն են տալիս ինչպես զգալիորեն կրճատել գործառնական ծախսերը, այնպես էլ բացահայտել նոր շուկաներ՝ ընդլայնելով գործունեության աշխարհագրությունը և կոմպենսացնելով ներքին շուկայի սահմանափակությամբ պայմանավորված ռիսկերը:

ՄԱԿՐՈՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐ

Համաշխարհային տնտեսության աճի ակնկալվող տեմպերը նվազել են, ինչը մասամբ բացատրվում է խոշոր տնտեսությունների կողմից տարիֆների բարձրացմամբ և համաշխարհային առևտրի կրճատմամբ: Ի տարբերություն համաշխարհային միտումների, ՌԴ-ում, որը հանդիսանում է ՀՀ կարևոր առևտրային գործընկեր և աշխատանքային միգրանտներ ընդունող երկիր, նկատվել է տնտեսական աճի տեմպի արագացման միտում, արձանագրվել է 2.3% ՀՆԱ աճ և գործազրկության մակարդակի նվազում: Այնուամենայնիվ, պայմանավորված հիմնականում ռուբլու արժեզրկմամբ, մոտ 1%-ով կրճատվել են ՌԴ-ից ստացվող դրամական փոխանցումները: Ելնելով առաջիկա երեք տարիների ՌԴ մակրոտնտեսական հեռանկարից, Բանկի կողմից ակնկալվում են ոչ առևտրային նպատակով դրամական փոխանցումների ներհոսքի կրճատում 2019թ.-ին, իսկ հաջորդող տարիներին աստիճանական վերականգնում:

2018թ. ՀՀ-ում տնտեսական աճի տեմպը դանդաղել է՝ կազմելով 5.2%՝ պայմանավորված ներքաղաքական իրադարձություններով և որոշ խոշոր հանքարդյունաբերական ընկերությունների աշխատանքների դադարեցմամբ: Երկնիշ աճ է արձանագրվել ծառայությունների ոլորտում, մինչդեռ առևտրի շրջանառության, շինարարության և արդյունաբերության ոլորտներում գրանցվել է չափավոր աճ, իսկ գյուղատնտեսության ոլորտում շարունակվել է նախորդ տարիների անկման միտումը: 2018թ. ընթացքում արձանագրվել է 2.5% գնաճ՝ 2017 թվականի 1.0%-ի համեմատ:

Մակրոտնտեսական ցուցանիշները, ընդհանուր առմամբ, դրական են անդրադարձել ՀՀ բանկային համակարգի վրա՝ նպաստելով նախորդ տարվա նկատմամբ չաշխատող ակտիվների տեսակարար կշռի 0.76%-ով նվազմանը (4.23%):

ՌԻՍԿԵՐԻ ԱՄՓՈՓ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ

2018թ. ընդհանուր գործունեության արդյունքում Բանկը գործել է սահմանված ռիսկի ախորժակի սահմաններում: Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված են վարկային, այդ թվում առանձին բիզնես ուղղությունների գծով, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գծով ռիսկի ախորժակի մեծություններ:

Կապիտալի համարժեքության նորմատիվի փաստացի արժեքը գերազանցել է ինչպես ներքին, այնպես էլ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նվազագույն շեմը: Բանկի ռիսկով կշռված ակտիվների գերակշիռ մասի աղբյուր է հանդիսանում վարկային ռիսկը, ինչը պայմանավորված է գործունեության հիմնական ուղղվածությամբ:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՌԻՍԿ

Բանկի չաշխատող ակտիվների ցուցանիշը 2018թ.-ի վերջի դրությամբ կազմել է 2.65%, որը ցածր է ՀՀ բանկային համակարգի միջին ցուցանիշից (4.23%): Ընդ որում, մակրոտնտեսական դրական ցուցանիշների և Բանկի հետևողական քաղաքականության արդյունքում հաջողվել է զգալիորեն բարելավել վարկային պորտֆելի որակը՝ չաշխատող վարկերի ցուցանիշը կրճատելով 2.07%-ով: Ընդհանուր վարկային պորտֆելի կենտրոնացումների մակարդակն ըստ տնտեսության ճյուղերի և խոշորագույն հաճախորդների գտնվել է սահմանված նպատակակետերի շրջաններում: 2018թ. իրականացված սթրես թեստերի արդյունքներով վարկային ռիսկի մեծությունը գտնվել է ընդունելի մակարդակում՝ հաշվի առնելով սթրեսային իրավիճակի հնարավոր ազդեցության և վերջինիս ի հայտ գալու հավանականության համադրությունը:

Բանկի վարկային քաղաքականության հիմնական ուղղություններից մեկն է եղել վարկային պորտֆելի դիվերսիֆիկացիայի բարձրացումը: Համապատասխան քայլեր

են ձեռնարկվել վարկերի տրամադրման որոշումների կայացման ավտոմատացված համակարգերի ստեղծման և վարկունակության գնահատման ներքին սքորինգային համակարգերի բարելավման ուղղությամբ:

2018թ.-ին Բանկը հաջողությամբ ներդրեց ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին համապատասխան վարկային ռիսկի ակնկալվող կորուստների գնահատման նոր համակարգը:

ՇՈՒԿԱՅԱԿԱՆ ՌԻՍԿ

Շուկայական ռիսկի հայեցակարգում հիմնական ռիսկի աղբյուրներն են արտարժութային փոխարժեքների և տոկոսադրույքների տատանողականությունը:

2018թ.-ի ընթացքում ՀՀ ԿԲ-ն շարունակել է պահպանել խթանող դրամավարկային քաղաքականությունը: Վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ն պահել է կայուն 6%-ի սահմաններում: Տեղական շուկայում հաճախորդներից միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման տոկոսադրույքները դրսևորել են նվազման միտում, ինչը պայմանավորված է եղել ՀՀ բանկային համակարգում ավելցուկային իրացվելիության առկայությամբ, ինչպես նաև հաճախորդների ներգրավման ուղղությամբ մրցակցության բարձր տեմպերով: Միջազգային տոկոսադրույքի շուկայում, մասնավորապես LIBOR-ի գծով, դրսևորվել է հակառակ տենդենցը՝ տարեվերջին նկատվել է տոկոսադրույքների կայուն աճի միտում, ինչը հանդիսացել է տոկոսադրույքի ռիսկի առաջացման հիմնական գործոնը: Նշված ազդեցությունը Բանկի տոկոսային ծախսերի ավելացման վրա գնահատվել է փոքր՝ պայմանավորված LIBOR-ով ներգրավված պարտավորությունների ցածր կշռով:

Արտարժութային շուկայում ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքն ունեցել է կայուն միտում՝ դրսևորելով բավականին ցածր տատանողականություն: Եվրո/ՀՀ

դրամ և ՌԴ ռուբլի/ՀՀ դրամ փոխարժեքները նախորդ տարիների համեմատ դրսևորել են առավել ցածր, սակայն ԱՄՆ դոլարի համեմատ առավել բարձր տարեկան տատանողականություն:

Ավելորդ ռիսկերից խուսափելու նպատակով՝ եվրո և ՌԴ ռուբլի արտարժույթների գծով էական բաց դիրքեր չեն պահվել: ԱՄՆ դոլարով արտահայտված դիրքը հիմնականում եղել է երկար, սակայն բավականին ցածր ընդունելի առավելագույն մակարդակից:

2018թ. ընթացքում ընդհանուր առմամբ արտարժույթի վերագնահատումից գրանցվել է օգուտ և պարբերաբար իրականացվող սթրեսային սցենարների արդյունքնում արտարժույթի վերագնահատումից հնարավոր կորուստները չեն գերազանցել սահմանված ռիսկի ախորժակի մեծությունները:

ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿ

Բանկում գործում է գործառնական ռիսկերի կառավարման արդյունավետ համակարգ, որի հիմնական բաղադրիչներից մեկն է հանդիսանում մշտական հսկողության համակարգը:

Ներկայումս Բանկի համար էական գործառնական ռիսկերի շարքին է դասվում տեղեկատվական անվտանգության ռիսկը: Թվային տեխնոլոգիաների զարգացման ներկայիս պայմաններում՝ տեղեկատվական անվտանգությունը հանդիսանում է ֆինանսաբանկային համակարգի առաջնային մարտահրավերներից մեկը: Բանկը էական ներդրումներ է իրականացնում տեղեկատվական համակարգերի անվտանգության ապահովման համար՝ ներդնելով ժամանակակից անվտանգության համակարգեր, պարբերաբար իրականացվում են Բանկի տեղեկատվական համակարգերի ներթափանցման թեսթեր՝ համագործակցելով

աշխարհի առաջատար կազմակերպությունների հետ: Հարկ է նշել նաև, որ Բանկը տարիներ առաջ ներդրել է ISO27001 ստանդարտին համապատասխան տեղեկատվական անվտանգության համակարգ, որը հավաստված է համապատասխան սերտիֆիկատով և իրականացվում է ստանդարտի պահանջներին համապատասխանության պարբերական վերահաստատում արտաքին աուդիտի կողմից:

ԻՐԱՑՎԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՌԻՍԿ

2018թ. ընթացքում Բանկը պահպանել է իրացվելիության բարձր և հուսալի մակարդակ, ինչն արտացոլվում է իրացվելիության նորմատիվների՝ ՀՀ ԿԲ սահմանած սահմանաչափերից զգալիորեն բարձր ցուցանիշով: Նշված ավելցուկային իրացվելիությանը նպաստել են հաճախորդներից ներգրավված միջոցների աճը: Մասնավորապես, 21% աճ է արձանագրվել ներգրավված ժամկետային ավանդների գծով, ինչպես նաև ավանդատուների վարքագծային վերլուծության արդյունքները ցույց են տվել ավանդատուների բավականին կայուն վարքագիծ, ինչը վկայում է Բանկի նկատմամբ հաճախորդների բարձր վստահության մասին: Հարկ է նշել, որ ընդհանուր պարտավորությունների կազմում ժամկետային ավանդների տեսակարար կշիռը կազմում է մոտ 55%:

Իրացվելիության աղբյուրների դիվերսիֆիկացման նկատառումներից ելնելով՝ Բանկը միջոցներ է ներգրավվում նաև միջազգային ֆինանսական կառույցներից, ինչպիսիք են ՎՋԵԲ-ը, FMO-ն, BSTDB-ն, EFSE-ն և այլն: Նշված կառույցներից ներգրավված միջոցների տեսակարար կշիռը ընդհանուր պարտավորություններում կազմում է մոտ 23%:

Ավելցուկային իրացվելիության պաշարներն ուղղվում են ցածր ռիսկային ներդրումային գործառնությունների իրականացմանը, մասնավորապես պետական պարտատոմսերում ներդրումների իրականացում, միջբանկային վարկերի տրամադրում, հակադարձ ռեպո գործարքների իրականացում և այլն: Բանկի ներդրումային պորտֆելում մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում առավել բարձր իրացվելիություն ունեցող « պետական պարտատոմսերը՝ կազմելով պարտատոմսերի պորտֆելի մոտ 84.0%:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հայեցակարգում պարբերաբար իրականացվող սթրես թեստերի արդյունքներով Բանկի իրացվելիության մակարդակը գնահատվել է բավարար նույնիսկ վատագույն սցենարների պարագայում:

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐ

Բանկի վարկային քաղաքականության հիմքում դրված է շրջակա միջավայրի և սոցիալական պատասխանատվության հայեցակարգը, որի շրջանակներում արգելվում է շրջակա միջավայրի վրա չափազանց բարձր ազդեցություն ունեցող գործունեության և նախաձեռի ֆինանսավորումը: